

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ เราจะพูดธรรมะให้ใครฟัง พูดธรรมะให้เสาฟังใช้ไหม พูดธรรมะให้แร่ธาตุฟัง แร่ธาตุมันไม่มีชีวิต มันรู้อะไรไม่ได้ แต่แร่ธาตุมันมีคุณค่าในตัวมันเอง เห็นไหม

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีชีวิตไป ชีวิตนี้ดีค่าเป็นเงินไม่ได้ ชีวิตนี้ดีค่าไม่ได้ ดีมูลค่าไม่ได้ สิ่งที่ดีมูลค่าไม่ได้คือสิ่งที่มีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตมันรู้จักผิชอบชั่วดี ถ้าผิชอบชั่วดี

เราโตมา เราเป็นเด็กมาก่อน เราเป็นเด็กมาก่อนนะ เด็กมันก็ผ่านวุฒิภาวะตั้งแต่เป็นเด็กมาก่อนทั้งนั้นนะ จนเราโตมาเป็นผู้ใหญ่ ในชีวิตหนึ่งมันมีความสุขความทุกข์ยากขนาดไหน ถ้าชีวิตมันมีแต่ความทุกข์ความยาก ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยบารมีนะ แต่ด้วยกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก ด้วยกิเลส ด้วยธรรม นั่นอีกเรื่องหนึ่งนะ

ด้วยกิเลส ด้วยธรรม กิเลสคือมันครอบงำหัวใจ แต่สิ่งที่เป็นคุณธรรมๆ เล็กเล็ๆ มันก็รับผิชอบได้ ผู้ใหญ่ที่ผ่านชีวิตมา เขาผ่านชีวิตมาด้วยสติด้วยปัญญาของเขา เขาไม่เคยน้อยเนื้อต่ำใจ ไม่เคยทุกข์ยากกับชีวิตเขาเลย

ชีวิตนี้มีคุณค่า ชีวิตนี้มีคุณค่าไง การเกิดเป็นมนุษย์มันแสนยาก เวลาเกิดเป็นมนุษย์แล้ว เกิดเป็นมนุษย์แล้วมีสติมีปัญญา ชีวิตนี้คุณค่าๆ เขามีธรรมในหัวใจของเขา เขาทำสิ่งใดเขาทำเพื่อประโยชน์ของเขาไง

แต่ถ้าคนมีกิเลสตัดทอนความทะยานอยากมันก็อยากประสบความสำเร็จเหมือนกัน แต่อยากด้วยความทุจริต อยากด้วยความเหยียบย่ำเขา นั่นคือกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก แต่รู้หน้าไม่รู้ใจ ในหัวใจของเรามันเผาผลาญใจนะ กิเลสตัดทอนความทะยานอยากมันเผาผลาญหัวใจ เห็นไหม คุณคนงกดี คุณกตัญญูแล้วพยายามอยากได้ มันเผาผลาญหัวใจขนาดไหน แต่คนที่เขาเป็นธรรมๆ นะ

เขาไม่งก เขาทำตามหน้าที่ เขามีอำนาจวาสนาของเขา เขาทำแล้วเขาได้ประโยชน์ของเขาๆ นั่น
เพราะอะไรละ เพราะเขามีธรรมในใจไง

สิ่งที่มันจะมีคุณค่าๆ คือสังขรณ์อันนี้ ระหว่างธรรมกับกิเลส ธรรมกับกิเลสในหัวใจ
ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง ฟังธรรมๆ มาเพื่ออะไร เพื่อเตือนสติเราไง เพื่อเตือนให้หัวใจเรามีคุณค่า
ไง ถ้าหัวใจเรามีคุณค่านะ มันจะมีความสุข

สิ่งที่มีความทุกข์ๆ เพราะกิเลสมันบีบคั้น ความบีบคั้นในหัวใจของเรา เห็นไหม แล้วเรา
เกิดเป็นมนุษย์มีคุณค่า แล้วมันมีคุณค่าที่ไหนละ ชีวิตทั้งชีวิตทำไมกระเสือกกระสนขนาดนี้ละ

ความกระเสือกกระสนนะ เพราะว่าทัศนคติ เพราะความเข้าใจว่าสิ่งนี้มันเป็นความทุกข์ใจ
แต่ถ้าคนเขามีธรรมๆ ในหัวใจนะ รื่นเริง ออฮาญู สิ่งนี้ การทำงานมันเป็นความรับผิดชอบ การ
ทำงาน ทำงานด้วยสติด้วยปัญญา ก็ทำงาน กิจงานของเรา ถ้างานของเราทำแล้วได้ประโยชน์กับ
เรา ทำด้วยความซื่อซื่อซื่อซื่อ ทำด้วยสติด้วยปัญญาของเรา หน้าที่การงานทำแล้วสุขภาพดีทั้งสุขภาพ
กายและสุขภาพจิต คนเราถ้าสุขภาพมันดีขึ้นมา ความเป็นอยู่มันอยู่ที่สุขภาพนะ นี่ไง สิ่งมีชีวิตนี้
มีคุณค่า มีคุณค่าที่นี้ แล้วมีคุณค่าที่นี้ขึ้นมาแล้วเราตีมูลค่าไม่ได้ เราตีมูลค่าไม่ได้นะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมพระองค์เดียวสอน ๓ แดนโลกธาตุ เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม ตรัสรู้ธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ดูเทวทัตอาศัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยความชิงดีชิงเด่นใจ ด้วยความอยากได้อะไร
ดีใจ แต่ไม่ได้ทำอะไรให้มันเป็นคุณค่าเป็นความดีขึ้นมาไง มันก็เลยจารึกในประวัติศาสตร์ไว้
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นผู้เลิศ มีคุณค่ามหาศาล อีกคนหนึ่งจารึกเป็น
ประวัติศาสตร์ไว้ในความชั่วช้าในการทำลาย ในการทำลาย เห็นไหม นี่กิเลสกับธรรมๆ ใจ

ถ้ามันอยู่ในหัวใจของเรา เราก็อยากได้คุณธรรมในใจแบบใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า เราอยากได้อย่างนั้น การอยากได้อย่างนั้น ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ความที่
ท่านสะสมของท่านมา เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสะสมของท่านมา ความสะสมของท่าน
มา ชีวิตของท่าน เห็นไหม ชีวิตนี้มีคุณค่า มีคุณค่ามาก ประเมินราคาไม่ได้

พอประเมินราคาไม่ได้ เวลารกคน เวลาคนที่หนักแผ่นดินๆ มันเกิดมาทำไม มันเกิดมาทำ
ให้หนักแผ่นดิน เกิดมาทำลายเขา เวลาคนเกิดมาๆ คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลา

เป็นพระโพธิสัตว์ๆ เสียสละมาทั้งนั้นนะ เวลาเป็นสัตว์ เป็นสัตว์มันยังปกครองฝูง ปกครองดูแล ถ้าเป็นสัตว์ก็เป็นสัตว์ที่ดี ถ้าเป็นสัตว์ที่ดี นี่มันสร้างอย่างนั้นมาๆ

เวลาจะเกิดมา เกิดให้ได้อย่างนั้น แต่เกิดไม่ได้ อย่างนั้นเพราะอะไร เพราะอำนาจวาสนา ของคนไหน ถ้ามันสร้างมาๆ มันมีสิ่งใดฝังหัวใจของเราไว้ เห็นไหม สิ่งที่มีคุณค่า มีคุณค่าเวลาคน ถือศีล เขาไม่เบียดเบียนกัน ไม่ทำลายกัน คู่สัตว์ สัตว์มันก็เป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนกัน ถ้าสัตว์เป็น สิ่งมีชีวิต คนที่มีทัศนคติที่ดี เขาก็ไม่ทำลาย ไม่ไปรังแกใครทั้งสิ้น แต่คนที่เขาเห็นของเขาเป็น วิชชีพของเขา เป็นอาชีพของเขา นั่นก็เป็นความเห็นของเขา ถ้าเป็นความเห็นของเขาละ สิ่งที่เป็น เหวเป็นกรรมก็ต้องรับผิดชอบกันไปซะใหม่ ถ้ามีปัญหา มันต้องมีปัญหาอย่างนี้ ถ้าเราไม่ทำ อย่างนั้น

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เราไปหากัน ของศักดิ์สิทธิ์ของวิเศษเพื่อคุ้มครองชีวิตเรา แต่ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เห็นธรรมะคุ้มครองคนใหม่ ธรรมะที่ปกครองคุ้มครอง ดูแลเรา ถ้าธรรมะคุ้มครองดูแลเรา ผู้ใดมีศีลมีธรรมในหัวใจใจ กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมมัน หอมทวนลมนะ ใครจะมารังแก ใครจะมาทำลาย เพราะเขาเป็นคนดีทั้งนั้นนะ ใครจะมารังแก จะ ทำลาย มีแต่คนปกป้องคุ้มครองเขาด้วย นี่ไง ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมนะ มันจะไปเอาของ วิเศษของศักดิ์สิทธิ์มาจากไหน ของวิเศษของศักดิ์สิทธิ์ก็การกระทำของเราี่ไง ถ้าเราทำขึ้นมา ถ้าเรามีศีลมีธรรมในหัวใจ มีศรัทธาของเราขึ้นมา มันเป็นคุณงามความดีไปทั้งนั้นนะ แล้วคุณงาม ความดีมันเกิดมาจากไหน เกิดมาจากการกระทำไง

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐนักๆ องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ นะ ธรรมะนี้มีคุณค่ามากๆ แล้วเราก็เป็นชาวพุทธไง ทำดีต้องได้ดี ไง แล้วก็ทำดีของเราด้วยหัวใจที่อ่อนแอใจ ทำเสร็จแล้วก็เรียกร้องความดีๆ เรียกร้องแต่ความ ถูกต้องดีงาม เรียกร้องให้คนนับหน้าถือตาใจ แล้วมันจะเอามาจากไหนละ ตัวเราเองเรายังนับถือ ตัวเราเองไม่ได้

ถ้าตัวเราเองนับถือตัวเราเองได้ต้องเป็นแบบหลวงปู่มั่น อยู่ในป่าในเขาขึ้นมา ท่านไม่ สนใจใครเลย ท่านสนใจคุณธรรมในใจของท่าน หลวงตาท่านพูดประจำ อยู่คนเดียวมีความสุข มากๆ แต่มันเป็นภาระหน้าที่ไง

คนเราเกิดในธรรมๆ เกิดมาจากธรรม เกิดมาจากพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่เห็นคุณค่าของมันใช่ไหม ธรรมะเอาไว้ในตู้ เอาไว้กราบกัน พระไตรปิฎกเอาไว้กราบกัน เวลาศึกษาหลายๆ ก็เอาใบประกาศมา แล้วในใจมันมีคุณธรรมขึ้นมาหรือไม่ ถ้ามันจะมีคุณธรรมขึ้นมามันต้องทำขึ้นมา สติ สมาธิ ปัญญามันเกิดขึ้นมาจากหัวใจ ถ้าเกิดมาจากหัวใจ การทุ่มเททั้งชีวิตเพื่อจะค้นคว้าสิ่งนี้ขึ้นมา

แล้วเวลามันค้นคว้าสิ่งนี้ขึ้นมา ถ้ามันเป็นขึ้นมาเป็นความจริง สติเป็นสิ่งที่ชีวิตที่มีคุณค่า สมาธิก็เป็นสิ่งที่ชีวิต เป็นปัจจุบันที่มีคุณค่า ปัญญาๆ ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่ชำระกิเลสมันมีคุณค่าของมัน มันมีรสชาติของมัน ถ้าสิ่งนี้มันเกิดขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำขึ้นมา มันต้องกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราต้องมีการกระทำไง แล้วทำไปแล้วมันเป็นปัญหาสังคม ถ้าปัญหาสังคมจะบีบคั้น ไอน้ำมันกรรมของสัตว์

มนุษย์โง่กว่าสัตว์ สัตว์อยู่ในป่าในเขาของมัน มันมีอิสรภาพของมัน มนุษย์เกิดมา มันเรื่องของสังคมใช่ไหม ต้องบัญญัติรอนสิทธิเพื่อให้อยู่กันได้ใช่ไหม กฎหมายใครเขียนขึ้นมา เราเขียนขึ้นมาทั้งนั้นเลย เขียนขึ้นมาเพื่อรอนสิทธิของเราไง รอนสิทธิของเราเพื่อให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข ใจ เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนกันใจ

แต่สัตว์มันมีอิสระมีเสรีของมันใช่ไหม แต่มนุษย์ก็ยังไม่ละมันๆ แต่มันก็เป็นสัตว์ นี่ใจมนุษย์โง่กว่าสัตว์ นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แบบนี้ ถ้าเราจะฉลาดๆ เราต้องปลดเปลื้องหัวใจของเราให้เป็นอิสรภาพ ถ้าปลดเปลื้องหัวใจของเราให้เป็นอิสรภาพ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ๓ แคนโลกธาตุยังครอบคลุมใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้

หลวงตาท่านบอกว่า เวลาหลุดพ้นไปแล้ว หัวใจนี้มันกว้างขวางครอบ ๓ โลกธาตุ มันปลดเปลื้องหัวใจนี้พ้นจากอิสรภาพไป มันไม่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันไม่มีสิ่งใดที่จะไปครอบงำหัวใจดวงนั้นได้ นี่ใจ ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ใจ สิ่งที่มีคุณค่า มีคุณค่า ถ้าทำถึงที่สุดแล้วมันมีคุณค่า พระพุทธศาสนามีคุณค่าอย่างไร แต่เราไปบีบไว้ บังคับไว้ให้เป็นความรู้ของเรา ความเห็นของเราใจ เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมากลับไม่รู้ ถ้ามันรู้จริงๆ ขึ้นมาย้อนกลับมาที่นี้ สิ่งที่มีค่า มีค่าอย่างไร

ถ้ามีค่าทางโลกนะ สิ่งที่มีชีวิตก็มีคุณค่าอยู่แล้ว แล้วสิ่งที่มีคุณค่า มันมีแต่ไว้ในใจของเรา มันมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากโดยธรรมชาติของมัน โดยธรรมชาติของมัน มันครอบงำใจเราอยู่แล้วแหละ ถ้ามันไม่ครอบงำใจของเรา มันไม่พาเรามาเกิดหรือ สิ่งที่มีเพราะมีวิชามันถึงพาเราเกิด พอเราเกิดแล้วขึ้นมา มีโอกาสชีวิตหนึ่งทำอย่างไร

คุณติ ในมหายาน เห็นไหม ชายโง่ย้ายภูเขา ภูเขาทั้งลูก เขาย้ายภูเขา เขาจะย้ายภูเขาของเขา สิ่งนี้เขาเจาะภูเขา ๓๐ ปีทั้งชีวิตของเขาเพื่ออะไร เพื่อประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับโลก นี้ด้วยความมุ่งมั่น ด้วยความมานะของเขา เขาทำอย่างนั้นได้

ไอ้ของเราทำอะไรไม่ได้เลย พอทำอะไรขึ้นมา ยิ่งปัจจุบันนี้ลัดสั้นๆ จะเอาสะดวกเอาสบาย หุบมือเปิบ ธรรมะต้องสำเร็จรูปมาพร้อมเสิร์ฟ แล้วมันเป็นจริงไหม มันทำให้ธรรมะมัวหมอง เสรีหมอง

สิ่งที่จะเป็นจริงๆ ขึ้นมา เราต้องชวนขวยมีการกระทำ เพชรนิลจินดาเขาได้มาแล้วเขามาเจียรระไนของเขา เวลาเอาขึ้นคอกขึ้นมา โอ้โฮ! มันมีคุณค่ามากเลย นั่นมันเกิดมาจากไหนล่ะ เกิดมาจากสิ่งที่มันสะสม กว่ามันจะตกผลึกได้เป็นขนาดนั้น แล้วช่างเจียรระไนเขาทำของเขา โอ้เรา จะเอาง่ายๆ ง่ายๆ

คำว่า “ง่ายๆ” ถ้ามันเป็นจริง มันก็เป็นคุณประโยชน์จริง มันก็ได้ประโยชน์กับคนคนนั้น แต่มันไม่จริง ไม่จริงตรงไหน ไม่จริงว่า สิ่งนั้นมันไม่จริง มันไม่มีคุณค่าจริง

ถ้ามีคุณค่าจริง เรากระทำจริง ถ้ามันมีคุณค่าขึ้นมา จิตนิสัยก็เปลี่ยนไป ความคิดเปลี่ยนไป อชาติศัตรูเวลาจะเอาสมบัติจากพ่อ จะฆ่าพ่อ จะทำลายพ่อเลยนะ เวลาเขามอบอกว่าลูกเกิดแล้วๆ ด้วยความลูกเกิด ให้ปล่อยพ่อๆ นี่ไง มันเปลี่ยนแปลงไปเลยใจ ก่อนที่ลูกจะเกิด จะฆ่า จะทำลายเลย จะแย่งชิงสมบัติ เวลาเขามอบอกว่าลูกเกิดแล้ว ด้วยความผูกพัน ด้วยความรักลูก นี่ไง ถ้ามันเกิดการกระทบในใจมันเปลี่ยนความคิดไปเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นจริงๆ ชีวิตเรามีความทุกข์ความยากใหม่ มี แต่เป็นเพราะกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันปิดกั้นของมันไว้ไง แล้วก็ไปโทษสังคมๆ สังคม ทุกคนก็เกิดในสังคมเดียวกันนี้แหละ เขาก็อยู่ด้วยกันทั้งนั้นนะ มนุษย์ก็คือมนุษย์นี้แหละ คนมีกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันก็มีกันทุกคนทั้งนั้นนะ มันจะหยาบ มันจะหนา มันจะบางอย่างไร เราก็เกิดมา

ร่วมกันแล้ว สิทธิเสรีภาพในใจของเราก็มีอยู่แล้วใช่ไหม มันอยู่ที่สติปัญญาของเรามากน้อยแค่ไหน

เราคุ้มครองดูแลลูกหลานเรา เราก็ฝึกฝนลูกหลานเราไว้ อย่าเอาเปรียบใคร อย่าทำร้ายใคร เรามีสิ่งใดเราเสียสละของเรา แต่ก็ต้องมีปัญญานะ มีปัญญาว่าถ้ามีสิ่งใดแล้วเราต้องเอาตัวรอดได้ แต่มันก็เป็นเวรเป็นกรรม วุฒิภาวะของเด็ก เด็กเวลามันโดนแก้ง โดนทำลายของมัน มันฝังใจๆ ของมันไป แล้วไปเจอผลกระทบอย่างนั้นมันก็ฝังใจมาทั้งนั้นนะ

แต่ของเรา เราพยายามจะมาทะนุถนอมของเรา เราพยายามจะคลี่คลายของเราให้จิตใจเป็นคนดีให้ได้ เป็นจิตใจที่ดีให้ได้ เพราะจิตใจที่ดี ชีวิตทั้งชีวิตเขา เขายังอยู่ในโลกนี้อีกทั้งชีวิตใช่ไหม เขายังเป็นประโยชน์กับสังคมอีกมหาศาลเลย ให้อะไรแก่เขาไปแล้ว เดี่ยวเราก็ต้องจากไปแล้ว ถ้าจากไปแล้วก็ให้มันมีคุณค่าในตัวมันเอง นี่ชีวิตเป็นแบบอย่าง

ชีวิตเป็นแบบอย่าง ชีวิตองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลานอน นอนสี่หาไสยาสน์นะ ไม่เคยนอนตีแปลงอย่างพวกเราเลย ไม่มีใครดำรงชีวิตได้อย่างนั้น

เวลาหลวงตาท่านพูดถึง พวกเราไม่มีความสามารถทำได้อย่างนั้นหรอก แต่พยายามจะทำให้ผิคน้อยที่สุด พยายามจะทำให้ผิคน้อยที่สุด ใครจะทำอย่างนั้นได้ ถ้าทำอย่างนั้นได้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมาขนาดไหน คนดี คนชั่ว คนมีการกระทำ อานาจวาสนาบารมี ของเขาทั้งนั้น ใครไม่ได้ทำมาไม่มี แต่ถ้าใครทำมาแล้วมันก็บ่งบานในหัวใจ นั้นแหละ เพียงแต่เมื่อไหร่เท่านั้นเอง เมื่อไหร่ที่ดอกบัวจะบานกลางหัวใจ เมื่อไหร่เท่านั้นเอง ถ้าเขาสร้างสมบุญญาธิการเขา

ถ้าเขาไม่ได้สร้างสมบุญญาธิการเขา ถ้ามันบานออกมามันเป็นไอ้พวกตำแยไง มันคันในใจไง มันไม่ใช่ดอกบัวหรอก มันเป็นดอกตำแย นี่ถ้ามันไม่ได้สร้างบุญญาธิการมา เพราะทัศนคติ

เวลาประพฤติปฏิบัติไปนะ ปัญญาคือการรู้แจ้ง เขารู้แจ้งกิเลสต้นหาคความทะยานอยากในใจ มึงไปรู้แจ้งอะไร มึงส่งออกไปไหน เวลาพูดขึ้นมา พูดถึงปัญญาก็พูดถึงดาวอังคารนั่นนะ มันส่งไปดาวอังคาร เพราะตอนนี้เขากำลังจะไปสำรวจดาวอังคารไง เราพูดก่อนเลย เราเก่งกว่า

เพราะจะไปสำรวจดาวอังคารมาแล้ว เวลามันพุดมันส่งออกไปนูน แล้วมันจะเอาปัญญามาจากไหน แล้วมาบอกว่าบานขึ้นมาแล้วมันจะเป็นดอกบัวบานกลางหัวใจ มันเป็นดอกคำแตกต่างหากมันคันในใจใจ มันกลัวเขาไม่ยอมรับ มันกลัวเขาว่ามันไม่รู้ มันกลัวเขาว่ามันไม่เก่ง ใจมันเลียบอดเพราะมันไม่รู้

แต่เวลาเป็นจริงขึ้นมา ครูบาอาจารย์ของเรา มันบานกลางหัวใจแล้ว มันบานกลางหัวใจ มันจบที่ใจเราขณะตนเอง ขณะเรา ขณะคนทั้ง ๓ โลกธาตุ ขณะกิเลสตัดหาคความทะยานอยาก รู้แจ้งในใจแล้วมันจบ มันจะให้ใครยอมรับ ไม่ต้องมายอมรับ ไร้สาระ วุฒิภาวะอย่างเอ็งยอมรับอย่างไร รับไม่ได้ เพราะเขาไม่มีปัญญา เขาไม่รู้ แล้วความรู้มันรู้อย่างไร หลวงตาท่านถึงบอก ยกไว้ให้กับสันติภูฏิกโก รู้แจ้งตามความเป็นจริงในใจ

แต่พวกเรา เวลาเขาพุดถึงหลวงตาๆ ไม่มีใครรับประกัน ไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้วใครจะรับประกันว่าเป็นความจริง ไม่มี ท่านบอกว่ามันรู้แจ้งกลางหัวใจ ดอกบัวบานกลางหัวใจแล้วมันเป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น มันเป็นประโยชน์กับใจดวงนั้น เพราะใจดวงนั้นสว่างกระจ่างแจ้ง ไม่มีที่มืดที่ลับ ไม่มีสิ่งใดจะพาให้ใจดวงนี้ค้นคว้าหาอีกแล้ว ไม่มีสิ่งใด แต่มี มีความรู้อันนั้นที่จะถ่ายทอด มีความจริงอันนั้นที่จะเป็นความจริง มันก็เลยสมบูรณ์แบบในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ ธรรมที่เลอเลิศ ธรรมที่มีคุณค่า มันเป็นอย่างไรรู้ แล้วคนที่ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นมันก็ลัดสั้นบ่าบอคอแตกกันไป ทำให้ศาสนาหม่อมองศาสนาเศร้า ทำศาสนาให้ตกต่ำ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา ไม่ต้องให้ใครยอมรับ บังคับตั้งในใจของตน สันติภูฏิกโกในใจของตน มันกังวลในใจของตน แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์ตลอด มาแสวงหาความจริงจากใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พวกเราพวกมนุษย์ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น แล้วไม่สนใจ แล้วเวลาสนใจ เราก็ไปสนใจแต่ภาพลพ

ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลว ในเมื่อในสังคมของพระสามแสนสี่แสนมันก็มีดีมีเลว เป็นเรื่องธรรมดา แต่ความจริงในนั้นมีอยู่ ในสามสี่แสนองค์นั้นต้องมีความจริงอยู่บ้าง ถ้ามีความจริงอยู่บ้าง ตาของใคร ตาของใครที่แหลมคม ตาของคนนั้นก็จะได้สมบัติ ตาของใครที่ไม่แหลม

คม ตาของใครเศร้า ตาของใครพร่ามัว ก็จะได้อย่างที่ตัวเองพอใจ พอใจก็พอใจกิเลส พอใจกิเลส ก็พอใจตัวเอง พอใจตัวเอง กิเลสก็ครอบงำ มันเป็นไปไม่ได้ทั้งนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นจริงๆ เจ็บแสบนะ การถอนศรกลางหัวใจ ศรในหัวใจที่ดึงมันออก มันเจ็บแสบ แล้วใครจะกล้าดึงกล้าถอน กล้าดึงกล้าถอน มันถึงต้องตั้งใจแล้วทำความเป็นจริง เลยไม่มีใครสนใจ สนใจแต่ความสะดวก สนใจแต่ความสบาย สนใจแต่สิ่งที่เขาพอใจ เขาเลยพอใจของเขา เอวัง